

SADRŽAJ

dušan pajin, DON HUAN – SEDMI PUT /199
karlos kastaneda, VATRA IZNUTRA /199
eftim kletnikov, DEJE, KONJ I OBLAK /204
sava damjanov, FANTASTIKA U ROMANIMA
SRPSKIH PREDROMANTIČARA /205
rale nišavić, TRAGOVI NA SEMAFORU /208

nada švob – dokić i biserka cvjetičanin, KULTURA I
RAZVOJ /209

burhan galiun, IDENTITET, KULTURA I ... /210
onora agesi, PROBLEMATIKA AFRIČKOG KULTUR-
NOG IDENTITETA /215
vladimir prvulović, KULTURNA DEKOLONIZACIJA
I ... /218
emmanuel pouchpa dass, KULTURNA EVOLUCIJA
U AZIJI /220

SAVREMENA AMERIČKA PRIČA /221

donald bartelmi
lenard majkls
rasl edson
stiven dikson
rejmond kraver
džejn en filips
suzen pit

evanhelina garsija prinse, KOMUNIKACIJA I KUL-
TURA U ... /231

assane sylla, EPISTEMOLOŠKE PREPREKE PROU-
ČAVANJU KULTURA /234
slavica popov, MASKE /236
nada milašin, NA MEDAMA STVARNOSTI I MAŠTE
/238

vesna knežević – simonović, VIDEN JE KAKO... (i.
pavić) /241
DŽELALUDIN RUMI /242
dojna urikariju, MRTVA PRIRODA SA DUŠOM /243
slaven radovanović, POVEST O OBRNUTOJ CRKVI
/244
boris kovač, MINIMALIZAM U MUZICI... /247
slobodan sv. miletić, OBEZBEDENI JUBILEJ /248
NOVE KNJIGE /250

ispravka

u »poljima« br. 315, prilikom štampanja, izostavljena su imena autora; razgovor s v. devideom vodio je petru krdu, a tekst a. prokopieva »skaska i magija« preveo je toma stojanović.

POLJA

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja, novi sad, katolička porta 5/II, telefon (021) 28-765

uređuju: silvija dražić, zoran derić, petru krdu, alpar lošonc, franja petrinović, dorđe pisarev (v. d. glavnog i odgovornog urednika) i mirosljub radojković; sekretar radmila gikić; tehnički i likovni urednik cvetan domovski; lektor milica mičić članovi izdavačkog saveta: bosiljka bojančić (predsednik), gion nandor, aleksandar horvat, ratka lotina, velja macut, selimir radulović, radivoj šajtinac, dušan todorović, aleksa trifunov, jovanka žunić, (delegati šire društvene zajednice); radmila gikić, relja knežević, tomlav marčinko, šan todorović, aleksa milan paroški, franja petrinović i vitomir sudarški (delegati izdavača); izdaje nišro »dnevnik« oour »redakcija dnevnik«, novi sad, bulevar 23. oktobra 31; direktor vitomir sudarški, osnivač pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine; časopis finansira s iz kulture vojvodine; rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 190; žiro račun: 65700-603-6324 nišro »dnevnik«, oour »redakcija dnevnik«, sa naznakom za »polja«, (godišnja pretplata 600 dinara, za inostranstvo dvostruko); na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga; tiraž 2.000 primeraka

redakcija zadržava pravo da po svom nahođenju naručuje rukopise i poziva autore na saradnju. polemike ne honorišemo. rukopisi se ne vraćaju. redakcija prima utorkom i četvrtkom od 12 do 14 časova.

glavni urednici polja od 1955. florika štefan (1955 – 1958), dejanjan poznanović (1958 – 1962), mileta radovanović (1962 – 1965), petar milosavljević (1965 – 1968), pero zubac (1968 – 1971), boško ivkov (1971 – 1974), jarošlav turčan (1974 – 1976), jovan zivlak (1976 – 1984)

zemaljske ptice

prilozi na str. 202, 243.

Ijerka mifka

Kiparstvo Josipa Diminića u hrvatskoj umjetnosti zauzima mjesto sasvim određenog predznaka. Vezujući se uz tendenciju geometrijske čistoće forme, radeći često sintetičke materijale (koji po svojoj prirodi ne trpe grebotine i neposredan kipa-rev rukopis) Diminić je unatrag desetak godina definirao i rekli bismo zatvorio svoj prepoznatljiv znak. No možda je upravo takova dovršenost i distanciranost koju nameće »objektivnost« geometrijske still-zacije dovela do granice iscrpljivosti varijacija u kojoj unutrašnja tenzija skulpture slabi u korist potvrđivanja stava prema konceptu i modelu plastičkog mišljenja.

Diminić kao da je istodobno živio i radio na dva odjelita plana: na jednom se je uklapao u suvremene tokove istraživanja samostalnih vrijednosti plastičkog znaka apstrahirajući pojedinačno i posebno u korist univerzalnog i »impresionalnog« na drugom je vodio intimni dnevnik, razgovarao sa sobom, sa trošnom materijom i korozivnim bićem. Koliko god je u apstraktnim oblicima bio »neranjiv«, »skriven« i distanciran, toliko je u novim skulpturama izložen, otvoren, taktilnog rukopisa. Umjesto sintetičkih materijala vraća se terakoti, utiskuje tragove, neposredno modelira u živoj tvari, ruka bilježi svaku vibraciju nervoznim i hitrim potezima. Ona ista ruka koja se trudila da izbrise svaki otisak, da ne ostavi ni znaka svoje prisutnosti sad pokazuje glad za materijom, ne libi se intimnog zapisa, kao da želi u meku epidermu utisnuti što više akumulirane energije. Možemo pretpostaviti da je ta druga strana Diminićeve ličnosti živjela svoj tihi unutrašnji život, sabirući svakodnevna iskustva u letu ptica, u nizu bilježenja detalja psiholoških preobrazbi izraza bliskih bića. Možda su se u početku i samom kiparu takve zabilježke činile marginalnim, odveć osobnim, daleko od matrice glavnih tokova i tendencija u suvremenom kiparstvu. Međutim, osama u kojoj je Diminić radio i distanca koju mu je njegov komorni svijet nametao, nužno su doveli do mijenjanja predznaka važnog i nevažnog, općeg i pojedinačnog. Stvari, predmeti i bića sa margine započeli su svoj subverzivni hod prema samom središtu kipa-para interesa za »stvarni« svijet, dok ga nisu napu-ćile svojim pojedinačnim imenima.

Pred nama je zacijelo jedan novi i drugačiji Diminić, manje pripadnik i djelatnik općeg iskustva, autentičniji u svojem individualnom rukopisu i psihološkoj iznijansiranošću. Njegove Ptice nisu uopćeni simboli: svaka među njima nosi svoj posebni psihološki portret. Zajednička im je samo autonska atmosfera, u kojoj mijenjaju boju i dotiču nešto od svoje snovite sudbine. Njihova tišina nakon leta dovoljno je duboka da se upitamo da li su ikada letjele ili su pred nama da bi ukazale na neku drevnu nostalgiju kada ih je uzgon tjerao prema svjetlosti.

Diminićeva tvorbenna mašta u neposrednom do-diru sa okruženjem i tišinom zrelog pogleda, unekoliko je bliska Massonovu zahtjevu: »Hrabrost je u ostajanju sa svojom okolinom, s prirodom koja se ne obazire na naše nevolje: svako zrnice prašine ima predivnu dušu. No da bi se to shvatilo, potrebno je nanovo shvatiti magični smisao stvari – onaj koji poznaju primitivni narodi«. U toplom i oporom istarskom krajoliku u kojem i sama boja zemlje sadrži nešto od svoje prošlosti u jednostavnosti i bistrini kamene arhitekture, Diminić je našao prostore davne magije, trebao je samo probuditi iz zaborava ili prizvati iz snova čitav arhipelag mitskih bića. Ne mislim da se Diminić približio svojim pticama »nevinim« okom, naprotiv on im je dao svoje iskustvo, pročišćeni pogled, jednostavnost i sažetost koja dolazi iza dugog promatranja i kontemplacije. Njegova redukcija nije išla prema van, nego prema unutra, do bitne pulsacije samog života, preko porodne tjelesne opne.

